Republika e Kosovës
Republika Kosova
Republic of Kosovo

Zyra Kombëtare e Auditimit
Nacionalna Kancelarija Revizije
National Audit Office

RAPORTI I AUDITIMIT PËR PASQYRAT FINANCIARE VJETORE TË MINISTRISË SË FINANCAVE, PUNËS DHE TRANSFEREVE PËR VITIN 2022

Raporti i nënshkruar nga

Vlora Spanca,

Auditore e Përgjithshme

Prishtinë, maj 2023

PËRMBAJTJA E RAPORTIT

1 Opinioni i Auditimit

2 Gjetjet dhe rekomandimet

3 Informacion i përmbledhur për planifikimin dhe realizimin e buxhetit

4 Progresi në zbatimin e rekomandimeve

Shtojca I: Letër konfirmimi

Shtojca II: Shpjegim lidhur me llojet e të ndryshme të opinioneve të aplikuara nga ZKA dhe pjesëve të tjera të Raportit të Auditimit

1 Opinioni i Auditimit

Ne kemi përfunduar auditimin e pasqyrave financiare të Ministrisë së Financave, Punës dhe Transfereve për vitin e përfunduar më 31 Dhjetor 2022, në përputhje me Ligjin për Zyrën Kombëtare të Auditimit të Republikës së Kosovës dhe Standardet Ndërkombëtare të Institucioneve Supreme të Auditimit (SNISA). Auditimi është kryer për të na mundësuar të shprehim opinionin për pasqyrat financiare dhe konkluzionin për pajtueshmërinë me autoritetet.[1]

Opinioni dhe konkluzioni jepen vetëm për Ministrinë e Financave, Punës dhe Tranfereve, pa përfshirë Doganën e Kosovës dhe Administratën Tatimore të Kosovës, për të cilat kryejmë auditime të veçanta si dhe përgatisim raporte individuale, përfshirë edhe opinionet e auditimit.

Opinion i pamodifikuar për pasqyrat financiare vjetore

Ne i kemi audituar pasqyrat financiare vjetore të Ministrisë së Financave, Punës dhe Transfereve (MFPT), të cilat përmbajnë pasqyrën e pranimeve dhe pagesave në para të gatshme, raportin e ekzekutimit të buxhetit si dhe shënimet shpjeguese për pasqyrat financiare, përfshirë përmbledhjen e politikave të rëndësishme të kontabilitetit dhe raportet tjera[2], për vitin e përfunduar më 31 dhjetor 2022.

Sipas opinionit tonë, Pasqyrat Financiare Vjetore të Ministrisë së Financave, Punës dhe Transfereve, prezantojnë një pamje të drejtë dhe të vërtetë në të gjitha aspektet materiale, në përputhje me Standardet Ndërkombëtare të Kontabilitetit për Sektorin Publik, sipas kontabilitetit të bazuar në para të gatshme.

Baza për opinion

Auditimi është kryer në përputhje me Standardet Ndërkombëtare të Institucioneve Supreme të Auditimit (SNISA). Sipas këtyre standardeve, përgjegjësitë tona janë përshkruar më poshtë tek pjesa e raportit 'Përgjegjësitë e Auditorit për Auditimin e Pasqyrave Financiare'. Në përputhje me ONISA-P-10, SNISA 130, Kodin e Etikës së ZKA-së, si dhe kërkesat tjera relevante për auditimin e PFV-ve të organizatave buxhetore, ZKA është e pavarur nga subjekti i auditimit. Besojmë se dëshmitë e auditimit që kemi marrë janë të mjaftueshme dhe të duhura për sigurimin e bazës për opinion.

Konkluzion për pajtueshmërinë

Ne kemi audituar nëse proceset dhe transaksionet përcjellëse janë në pajtueshmëri me kriteret e përcaktuara të auditimit që burojnë nga legjislacioni i zbatueshëm për subjektin e audituar në kontekstin e përdorimit të burimeve financiare.

Sipas konkluzionit tonë, transaksionet e kryera në procesin e ekzekutimit të buxhetit të MFPT kanë qenë, në të gjitha aspektet materiale, në pajtueshmëri me kriteret e përcaktuara të auditimit që burojnë nga legjislacioni i zbatueshëm për subjektin e audituar në kontekstin e përdorimit të burimeve financiare.

Baza për konkluzion

Auditimi është kryer në përputhje me Standardet Ndërkombëtare të Institucioneve Supreme të Auditimit (SNISA). Sipas këtyre standardeve, përgjegjësitë tona janë përshkruar më poshtë tek pjesa e raportit 'Përgjegjësitë e Auditorit për Auditimin e Pasqyrave Financiare'. Në përputhje me ONISA-P-10, SNISA 130, Kodin e Etikës së ZKA-së, si dhe kërkesat tjera relevante për auditimin e PFV-ve të organizatave buxhetore, ZKA-ja është e pavarur nga subjekti i auditimit. Besojmë se dëshmitë e auditimit që kemi marrë janë të mjaftueshme dhe të duhura për sigurimin e bazës për konkluzion.

Përgjegjësitë e Menaxhmentit dhe të organeve drejtuese/qeverisëse për pasqyrat financiare vjetore

Sekretari i Përgjithshëm është përgjegjës për përgatitjen dhe prezantimin e drejtë të Pasqyrave Financiare sipas Standardeve Ndërkombëtare të Kontabilitetit në Sektorin Publik - Raportimi Financiar bazuar në Kontabilitetin e Parasë së Gatshme. Po ashtu, Sekretari i Përgjithshëm është përgjegjës edhe për vendosjen e kontrolleve të brendshme, të cilat i përcakton si të nevojshme për të mundësuar përgatitjen e Pasqyrave Financiare, pa keq deklarime materiale të shkaktuara, qoftë nga mashtrimi apo gabimi. Kjo përfshinë përmbushjen e kërkesave që burojnë nga Ligji nr. 03/L-048 për Menaxhimin e Financave Publike dhe Përgjegjësitë dhe Rregullorja nr. 01/2017 për Raportim Vjetor Financiar nga Organizata Buxhetore.

Ministri i Financave, Punës dhe Transfereve është përgjegjës për të siguruar mbikëqyrjen e procesit të raportimit financiar të Ministrisë së Financave, Punës dhe Transfereve.

Përgjegjësia e Menaxhmentit për Pajtueshmërinë

Menaxhmenti i Ministrisë së Financave, Punës dhe Transfereve është gjithashtu përgjegjës për përdorimin e burimeve financiare të Ministrisë së Financave, Punës dhe Transfereve në përputhje me Ligjin për Menaxhimin e Financave Publike dhe Përgjegjësinë dhe të gjitha rregullat dhe rregulloret e tjera të zbatueshme.[3]

Përgjegjësia e Auditorit të Përgjithshëm për auditimin e PFV-ve

Objektivat tona janë të ofrojmë siguri të arsyeshme nëse pasqyrat financiare si tërësi nuk përmbajnë keq-deklarime materiale, qoftë për shkak të mashtrimit ose gabimit dhe të hartojmë një raport të auditimit që përfshin opinionin tonë. Siguria e arsyeshme është siguri e nivelit të lartë, por nuk është një garanci se një auditim i kryer në përputhje me SNISA-t do të zbulojë çdo keq-deklarim material që mund të ekzistojë. Keq-deklarimet mund të vijnë nga mashtrimi ose gabimi dhe konsiderohen materiale nëse, individualisht ose si tërësi, në mënyrë të arsyeshme pritet të ndikojnë në vendimet ekonomike të përdoruesve të marra në bazë të këtyre pasqyrave financiare.

Objektivi ynë është gjithashtu të shprehim një konkluzion të auditimit për pajtueshmërinë e autoriteteve përkatëse të Ministrisë së Financave, Punës dhe Transfereve me kriteret e përcaktuara te auditimit që burojnë nga legjislacioni i zbatueshëm në kontekstin e përdorimit të burimeve financiare, lidhur me subjektin e audituar.

Si pjesë e auditimit në përputhje me Ligjin për ZKA dhe SNISA-të, ne ushtrojmë gjykim dhe skepticizëm profesional gjatë gjithë auditimit. Ne gjithashtu:

- Identifikojmë dhe vlerësojmë rreziqet e keq-deklarimit material të pasqyrave financiare, qoftë për shkak të mashtrimit ose gabimit, hartojmë dhe kryejmë procedurat e auditimit që i përgjigjen atyre rreziqeve, dhe marrim dëshmi të auditimit që janë të mjaftueshme dhe të përshtatshme për të siguruar bazën për opinion. Rreziku i mos zbulimit të një keq-deklarimi material që rezulton nga mashtrimi është më i lartë sesa për atë që rezulton nga gabimi, pasi mashtrimi mund të përfshijë manipulim, falsifikim, lëshime të qëllimshme, keq përfaqësime ose anashkalim të kontrolleve të brendshme.

- Identifikojmë dhe vlerësojmë rreziqet e mos-pajtueshmërisë me autoritetet, qoftë për shkak të mashtrimit ose gabimit, hartojmë dhe kryejmë procedurat e auditimit që janë përgjegjëse ndaj atyre rreziqeve, dhe marrim dëshmi të auditimit që janë të mjaftueshme dhe të përshtatshme për të siguruar bazën për konkluzionin tonë për pajtueshmërinë me autoritetet. Rreziku i mos zbulimit të një rasti të mos pajtueshmërisë me autoritetet që vjen nga mashtrimi është më i lartë sesa për atë që rezulton nga gabimi, pasi mashtrimi mund të përfshijë manipulim, falsifikim, lëshime të qëllimshme, keq përfaqësime ose anashkalim të kontrollit të brendshëm.

- Sigurohemi ta kuptojmë kontrollin e brendshëm relevant për auditimin, për t'i hartuar procedurat e auditimit që janë të përshtatshme, por jo me qëllim të shprehjes së një opinioni mbi efektivitetin e kontrollit të brendshëm të Ministrisë së Financave, Punës dhe Transfereve.

- Vlerësojmë përshtatshmërinë e politikave të kontabilitetit të përdorura dhe arsyeshmërinë e vlerësimeve të kontabilitetit dhe shpalosjet e ndërlidhura të bëra nga menaxhmenti.

- Vlerësojmë prezantimin e përgjithshëm, strukturën dhe përmbajtjen e pasqyrave financiare, përfshirë shpalosjet, për t'u siguruar se pasqyrat financiare paraqesin transaksionet dhe ngjarjet themelore në mënyrë të drejtë dhe të saktë.

Ndër të tjera, ne komunikojmë me menaxhmentin dhe ata që janë përgjegjës për qeverisjen edhe në lidhje me fushëveprimin dhe kohën e planifikuar të auditimit dhe gjetjet e rëndësishme të auditimit, përfshirë ndonjë mangësi domethënëse në kontrollin e brendshëm që ne e identifikojmë gjatë auditimit.

Nga çështjet e komunikuara me menaxhmentin, ne përcaktojmë ato çështje që ishin më të rëndësishme në auditimin e Pasqyrave Financiare të periudhës aktuale dhe që cilësohen si çështje kyçe të auditimit. Raporti i auditimit publikohet në ueb faqen e ZKA-së, me përjashtim të informacioneve që klasifikohen si senzitive apo për shkak të ndalesave të tjera ligjore e administrative, në pajtim me legjislacionin në fuqi.

2 Gjetjet dhe rekomandimet[4]

Gjatë auditimit, kemi vërejtur fusha për përmirësim të mundshëm, përfshirë kontrollin e brendshëm, të cilat janë paraqitur më poshtë për shqyrtimin tuaj në formë të gjetjeve dhe rekomandimeve.

Në kontekst të sistemeve financiare, kontrollet mbi të hyrat ishin efektive, ndërsa kontrollet mbi shpenzimet në përgjithësi kërkojnë përmirësim të mëtejshëm për të parandaluar parregullsitë.

Mangësitë kryesisht janë vërejtur në mbajtjen e pozitave të rregullta udhëheqëse me zëvendësues përtej afatit ligjor, avanset e pambyllura nga vitet paraprake dhe klasifikimi jo adekuat i shpenzimeve. Edhe pse këtë vit kishte një rënie të gabimit financiar për pagesat e pensioneve për personat e punësuar si dhe pensionet e paguara pas vdekjes, megjithatë ende mbetet sfidë menaxhimi i tyre. Po ashtu, për shkak të mos harmonizimit të legjislacionit për skemat pensionale, vazhdojnë pagesat ndaj përfituesve që gëzojnë më shumë se një pension.

Menaxhimi i pasurisë mbetet ende sfidë për tu adresuar plotësisht pasi që regjistrat ishin jo të saktë dhe jo të plotë duke rezultuar me nënvlerësim të pasurive.

Ky raport ka rezultuar me tetë (8) rekomandime, prej tyre tre (3) janë rekomandime të reja, dy (2) të përsëritura dhe tre (3) pjesërisht të përsëritura. Ne do t'i përcjellim (shqyrtojmë) këto rekomandime gjatë auditimit të vitit të ardhshëm.

Derisa për statusin e rekomandimeve të vitit paraprak dhe nivelin e zbatimit të tyre, shih kapitullin 4.

2.1 Çështjet tjera të menaxhimit financiar dhe të pajtueshmërisë

2.1.1 Pagat dhe mëditjet

Buxheti final për paga dhe mëditje është 29,647,325€. Numri i lejuar i të punësuarve sipas buxhetit ishte 2,737 ndërsa në fund të vitit numri i tyre ishte 2,421.

Çështja A1 - Mbajtja e pozitave të rregullta udhëheqëse me zëvendësues përtej afatit ligjor

Gjetja

Bazuar në Ligjin nr.06/L-114 për Zyrtarët Publikë, neni 32, pika 4, një pozitë e rregullt pune në Shërbimin Civil mund të plotësohet në rast të nevojës së zëvendësimit apo mungesës së përkohshme të një nëpunësi civil, për një periudhë jo më të gjatë se 12 muaj.

Në MFPT, 13 pozita të rregullta udhëheqëse mbaheshin me zëvendësues të cilët kishin tejkaluar afatin ligjor prej nëntë (9) deri në 17 muaj.

Arsye e mos shpalljes së konkurseve ishte për shkak të procesit të fuzionimit të strukturës dhe stafit të MFPT-së, i cili proces ishte ende në fazën e pritjes për miratimin e draft rregullores së re për organizim të brendshëm.

Ndikimi

Mbajtja e pozitave udhëheqëse me zëvendësues përtej afatit ligjor, mund të ndikojë në performancën e Ministrisë, duke qenë se stafi zëvendësues mund të mos i plotësojë kriteret e nevojshme për të ushtruar një pozitë të tillë.

Rekomandimi A1

Ministri, duhet të aprovoj rregulloren e organizimit të brendshëm dhe të ndërmarrë veprimet e nevojshme lidhur me kryerjen e procesit të fuzionimit të strukturës dhe të stafit të MFPT-së, dhe sa më parë pozitat udhëheqëse me zëvendësues të plotësohen me staf të rregullt.

Përgjigja e menaxhmentit të entitetit (Pajtohen)

2.1.2 Mallrat dhe shërbimet dhe komunalitë

Buxheti final për mallra dhe shërbime në vitin 2022 ishte 22,172,807€, prej tyre ishin shpenzuar 8,739,612€. Ato kanë të bëjnë kryesisht me furnizime për zyrë, furnizime me ushqim dhe pije, mirëmbajtje të teknologjisë informative, mirëmbajtje dhe sigurim të ndërtesave, karburant për vetura zyrtare dhe për ngrohje qendrore, qiraja për ndërtesa dhe shërbimet kontraktuese tjera, provizione bankare, shpenzime të udhëtimeve zyrtare, si pagesa të shërbimeve komunale.

Çështja C1 - Avanset e pambyllura në SIMFK nga vitet paraprake

Gjetja

Sipas UA nr. 2004/07 për udhëtime zyrtare, neni 8, avanset për udhëtime zyrtare duhet të mbyllen dhe shumat e pashpenzuara duhet të kthehen në llogarinë bankare brenda 15 ditësh pas kthimit nga udhëtimi zyrtar.

Avanset e pambyllura deri në fund të vitit 2022 në MFPT ishin 63,167€. Ato kanë të bëjnë me avanse të bartura nga vitet paraprake të ish MPMS-së, të cilat kryesisht ishin mjete të tërhequra nga kredit kartelat nga stafi politik, të cilat nuk ishin arsyetuar dhe kthyer nga zyrtarët përkatës.

Kjo kishte ndodhur për shkak të mos përgjegjësisë së personelit që i ka marrë këto mjete duke mos ofruar dëshmi për arsyetimin e tyre apo kthimin e tyre, edhe pse ministria i ka njoftuar për obligimet e pambyllura të tyre.

Ndikimi

Mos arsyetimi dhe mos kthimi i mjeteve nga zyrtarët që i kanë shpenzuar, kanë dëmtuar buxhetin e ministrisë, dhe kanë ndikuar në mos barazimin e llogarive së avanseve për vite me radhë.

Rekomandimi C1

Ministri përmes Sekretarit të Përgjithshëm, duhet të siguroj marrjen e veprimeve ligjore (përmbarimore) ndaj personave përgjegjës të cilët nuk i kanë arsyetuar ose kthyer mjetet e pranuara - avanset.

Përgjigja e menaxhmentit të entitetit (Pajtohen)

2.1.3 Subvencionet dhe transferet

Buxheti final për subvencione dhe transfere ishte 746,420,861€, prej tyre ishin shpenzuar 721,195,040€. Kjo kategori përbën 87% të buxhetit të ministrisë dhe shpenzimet kanë të bëjnë kryesisht me skemat pensionale dhe sociale, si dhe subvencione të ndara në kuadër të projektit "Pakoja e Ringjalljes Ekonomike". Kemi zhvilluar procedura analitike substanciale krahasuese për skemat pensionale dhe sociale, ndërsa për pjesën tjetër të subvencioneve kemi kryer testime substanciale dhe të pajtueshmërisë. Me rastin e ekzaminimit të pagesave të skemave pensionale dhe atyre sociale, ne kemi identifikuar një shumë prej 1,696,939€ të paguara jashtë kritereve të përcaktuara ligjore apo pa një bazë të qartë ligjore.

Çështja C2 - Përfituesit e pensioneve dhe ndihmave sociale nga personat e punësuar dhe pensionet e paguara pas vdekjes

Gjetja

Sipas nenit 10.4.2 të ligjit Nr.04/L-131 për skemat pensionale të financuara nga Shteti, pensionet e parakohshme "Trepça" ndërpriten së paguari, nëse personi punësohet apo vetëpunësohet. Më tutje, sipas nenit 16.4 të ligjit Nr.04/L-261 për Veteranët e UÇK-së - Veteranët e UÇK-së të cilët janë të punësuar në sektorin publik dhe privat nuk kanë të drejtë të përfitimit të pensionit, si dhe sipas nenit 4.4 të ligjit Nr.04/L-096 për skemën e ndihmës sociale ndalon të drejtën për ndihmë sociale për persona të punësuar.

a) Përfitimi i pensioneve nga personat e punësuar - Nga krahasimi i të dhënave të MFPT-së për skemat pensionale dhe ndihmat sociale me të dhënat e ATK-së, kemi vërejtur se ekzistojnë raste të përfitimit të pensioneve apo ndihmave sociale nga persona të cilët punojnë apo realizojnë të ardhura personale. Vlera e gabimit financiar për vitin 2022 ishte 275,302€. Krahasuar me vitin e kaluar vlera e gabimit ka rënie për 130,011€.

Tabela 1. Përfitimet e pensioneve nga personat e punësuar

Nr	Lloji i Skemës	Numri i pagesave	Gabimi Financiar (EUR)
1	Ndihma Sociale	457	69,010
2	Pensionet Trepça	37	5,488
3	DFDIL Veteran	1,207	200,804
Gjithsej		**1,701**	**275,302**

Sipas Ligjeve perkatëse të skemave pensionale dhe rregulave të aplikueshme, pensionet duhet të ndalen pas vdekjes së përfituesve.

b) Pensionet e paguara pas vdekjes – Nga krahasimi i të dhënave/ MFPT dhe Agjencisë së Regjistrimit Civil kemi gjetur se gjatë vitit 2022 janë realizuar gjithsej 237 papagesa, në vlerë totale 46,203€ për pensione pas vdekjes së përfituesve.

Tabela 2. Pensionet e paguara pas vdekjes

Lloji i pensionit (Skemës Pensionale)	Pagesat për përfituesit që kanë vdekur para vitit 2022		Pagesat për përfituesit që kanë vdekur gjatë vitit 2022		Gjithsej pagesat pas vdekjes së përfituesve	
	Numri i pagesave	Shuma (€)	Numri i pagesave	Shuma (€)	Numri i pagesave	Shuma (€)
Skema e të verbërve	3	750	4	1,100	7	1,850
Pensionet Kontributive	31	6,325	31	6,946	62	13,271
Pensionet për Persona me Aftësi të Kufizuar (PPAK)	18	2,000	35	4,600	53	6,600
Pensionet e Parakohshme të Trepçës	-	-	1	126	1	126
Arsimi	13	434	23	1,303	36	1,737
Pensionet e TMK-se	-	-	3	863	3	863
DFDIL Veteran	26	4,208	15	2,748	41	6,956
Pensionet për Paraplegjiket dhe Tetraplegjiket (PPTP)	15	5,925	19	8,875	34	14,800
Gjithsej	**106**	**19,642**	**131**	**26,561**	**237**	**46,203**

Duhet theksuar se te kjo kategori e skemave pensionale krahasuar me vitin paraprak ka një progres të theksuar pasi vlera e pagesave të parregullta në raport me vitin 2021 ishte zvogëluar për 418,918€ (Vlera e gabimit në 2021 ishte 465,121€, kurse në 2022 ishte 46,203€). Veprimet ishin ndërmarrë kryesisht nga largimi i përfituesve pas vdekjes në listat e pensioneve bazë dhe ato të kontributeve.

Pagesat pas vdekjes së përfituesve, ndodhin kryesisht si rezultat i lajmërimit me vonesë apo edhe kur vdekjet e përfituesve nuk ishin regjistruar me kohë në ARC, dhe ministria nuk kishte informata për rastet.

Ndikimi Përfitimi i pensioneve nga personat e punësuar dhe mbetja e personave të vdekur në listat e pagesave shkaktojnë pagesa të parregullta, duke dëmtuar kështu buxhetin e Ministrisë.

Rekomandimi C2 Ministri duhet të analizojë në hollësi çështjen e pagesave më sipër dhe të shqyrtoj mundësitë për kthimin e tyre nga shfrytëzuesit në llogarinë e buxhetit. Gjithashtu duhet të siguroj forcimin e kontrolleve të brendshme në mënyrë që të krijoj një komunikim më efektiv ndërmjet databazave të skemave pensionale.

Përgjigja e menaxhmentit të entitetit (Pajtohen)

Çështja B1 - Përfitimi i më shumë se një pensioni nga skemat pensionale

Gjetja Ligji Nr.04/L-131 për skemat pensionale të financuara nga shteti, rregullon pensionet bazë të moshës, pensionet kontribut pagues të moshës, pensionet e aftësisë së kufizuar, pensionet e parakohshme, pensionet familjare dhe pensionet invalidore të punës. Sipas nenit 16 të këtij ligji, personat të cilët janë përfitues të cilitdo pension të skemave të përcaktuara me këtë ligj në asnjë rrethanë, nuk mund të jenë përfitues të ndonjë pensioni tjetër nga skemat e veçanta pensionale të cilat menaxhohen nga shteti.

Sipas ligjit Nr. 04/L-172 për ndryshimin dhe plotësimin e Ligjit Nr.04/L054 për Statusin dhe të drejtat e Dëshmorëve, Invalidëve, Pjesëtarëve të Ushtrisë Çlirimtare të Kosovës, Viktimave Civile dhe Familjeve të tyre - neni 5.1.4 përfituesit e pensioneve familjare, invalidor personal dhe invalidor familjar nuk mund të jenë shfrytëzues të asnjë pensioni nga skemat e tjera pensionale të aplikueshme në Kosovë, përveç nëse ndryshe është e përcaktuar me ligj.

Sipas ligjit Nr.04/L-261 për Veteranët e UÇK-së neni 16 pika 2, Veteranët e UÇK-së nuk mund të jenë shfrytëzues të asnjë pensioni nga skemat e tjera pensionale të financuara nga shteti. Nëse veterani është shfrytëzues i ndonjë skeme pensionale të financuar nga shteti duhet të përcaktohet se cilin pension do ta marrë.

Sipas ligjit Nr. 04/L-084 për pensionet e Pjesëtarëve të Forcës së Sigurisë së Kosovës, neni 5.3 përfituesit që kanë të drejtë në pensionin e FSK-së duhet të zgjedhin njërin nga përfitimet: pensionin që u takon me këtë ligj, apo përfitimet tjera që parashihen me ligjet tjera në fuqi.

Për këtë qëllim është e rëndësishme të theksohet se Ligji nr.03/L-100 për Pensionet e pjesëtarëve të TMK-së nuk ka ndonjë dispozitë ligjore e cila në mënyrë të qartë ua njeh të drejtën e vazhdimit të marrjes së pensionit të TMK-së nëse personat e njejtë gëzojnë edhe ndonjë pension tjetër nga skema pensionale.

Bazuar në krahasimin e të dhënave të Ministrisë për skemat pensionale dhe sociale kemi identifikuar se Ministria kishte kryer pagesa në vlerë 1,375,434€ për përfitues të cilët gëzojnë më shumë se një pension. Rastet më të shpeshta të përfitimit të më shumë se një pensioni nga skemat pensionale, janë përfituesit që i takojnë kategorisë së TMK-së dhe FSK-së, të cilat pagesa Ministria i kishte kryer edhe vitin e kaluar bazuar në vendimin e ish Kryeministrit nr. 12/82 të datës 28.12.2018. Me këtë vendim ishte aprovuar vazhdimi i pagesave të pensioneve të dyfishta për FSK dhe ish-pjesëtarët e TMK-së deri në interpretimin përfundimtar të ligjeve për skemat pensionale. Në një krahasim me tri vitet e fundit, vërehet një rritje e lehtë e shumës së këtyre pagesave vit pas viti.

Tabela 3. **Përfituesit e më shumë se një pensioni nga skemat pensionale**

Nr	**Lloji i Skemës**	**Numri i pagesave**	**Gabimi Financiar (EUR)**
1	Pensionet e Forcës Së Sigurisë së Kosovës FSK dhe DFDIL Familjar	1,594	406,043
2	Pensionet e Trupave të Mbrojtjes së Kosovës TMK dhe DFDIL Familjar	4,495	963,165
3	Pensionet e Trupave të Mbrojtjes së Kosovës TMK dhe DFDIL Veteran	1	196
4	Pensionet Bazë (PB) dhe DFDIL Veteran	4	540
5	Pensionet Kontributive (PK) dhe DFDIL Familjar	23	4,470
6	Pensionet Kontributive (PK) dhe DFDIL Veteran	4	680
7	Pensionet për Persona me Aftësi të Kufizuar (PPAK) dhe DFDIL Veteran	2	340
Gjithsej		**6,123**	**1,375,434**

Shkak për këtë gjendje ishte mungesa e interpretimit përfundimtar të ligjeve për skemat pensionale dhe fuzionimi i Ministrisë.

Ndikimi Pagesat e pensioneve të dyfishta për personat e njëjtë pa një interpretim të bazës ligjore nga organet përgjegjëse mund të dëmtojnë buxhetin e Ministrisë.

Rekomandimi B1 Ministri duhet të inicojë procedurat për të bërë interpretim dhe vlerësim të pajtueshmërisë së dispozitave ligjore në lidhje me pensionet e dyfishta.

Përgjigja e menaxhmentit të entitetit (Pajtohen)

2.1.4 Investimet kapitale

Buxheti final për investime kapitale ishte 60,267,234€, prej tyre ishin shpenzuar 1,351,318€. Ato kanë të bëjnë me furnizime me pajisje të TI, furnizim me licenca, ndërtesa etj.

Çështja A2 - Klasifikimi jo adekuat i shpenzimeve

Gjetja

Sipas nenit 18 pikës 3 të Rregullës financiare nr. 01/2013 - Shpenzimi i parave publike, shpenzimet duhet të jenë në kode adekuate, të përcaktuara me planin kontabël. Po ashtu, neni 11 i UA 19/2009 për planin kontabël kërkon nga ZKA dhe ZKF të sigurojnë që të gjitha transaksionet janë regjistruar në SIMFK sipas strukturës së planit kontabël dhe klasifikimeve të përcaktuara me këtë UA.

Pagesa në vlerë 10,322€ për "Renovimin e zyreve të Inspektoriatit të Punës në Prishtinë, Gjilan, Ferizaj dhe Gjakovë" ishte paguar nga kategoria e investimeve kapitale por për nga natyra kjo pagesë i takon kategorisë së mallrave dhe shërbimeve.

Kjo kishte ndodhur si pasojë e mos planifikimit të duhur gjatë ndarjes së mjeteve financiare me Ligj të Buxhetit në kategorinë e investimeve kapitale.

Ndikimi

Raportimi apo klasifikimi jo i saktë i të dhënave në pasqyrat financiare shpie në keqkuptim të aktiviteteve financiare të Ministrisë, duke mbivlerësuar /nënvlerësuar kategoritë ekonomike përkatëse.

Rekomandimi A2

Ministri duhet të sigurojë që shpenzimet planifikohen në ndarjet adekuate të buxhetit dhe që pagesa dhe regjistrimi i tyre bëhet sipas kategorive ekonomike adekuate.

Përgjigja e menaxhmentit të entitetit (Pajtohen)

2.1.5 Pasuritë kapitale dhe jokapitale

Vlera e paraqitur në PFV e pasurive kapitale është 29,250,082€, pasurive jokapitale është 936,816€, si dhe e stoqeve 428,737€.

Çështja B2 - Mos kryerja e procesit të inventarizimit të pasurisë

Gjetja

Sipas Rregullores nr.02/2013 për Menaxhimin e Pasurisë jo Financiare në Organizatat Buxhetore, neni 19, thekson se raporti i inventarizimit duhet të përgatitet para përgatitjes së PFV-ve në mënyrë që komisioni i inventarizimit të ketë mundësinë e krahasimit të gjendjes së inventarizuar me gjendjen në regjistrat e pasurive jo financiare.

Administrata e MFPT, nuk kishte arritur të kryej procesin e inventarizimit para përgatitjes së pasqyrave financiare vjetore (inventarizimi i pasurisë nuk është kryer deri në kohen e shkrimit të draft raportit 31.03.2023) dhe rrjedhimisht nuk kishte bërë krahasimin e gjendjes së inventarizuar me regjistrat e pasurive jo financiare.

Edhe pse komisioni ishte formuar në kohën e duhur, shkak i mos inventarizimit ishte neglizhenca e komisionit dhe kontrollet jo efektive të menaxhmentit në lidhje me këtë proces.

Ndikimi

Mos kryerja e inventarizimit të pasurisë (për pjesën e administratës së ish MFPT) dhe mos harmonizimi i regjistrave të pasurisë, ndikon në mos verifikimin e saktësisë, cilësisë dhe gjendjes fizike të pasurive të Ministrisë. Po ashtu, kjo rritë rrezikun që ndryshimet eventuale të konstatuara nga procesi i inventarizimit të mos reflektohen në regjistrat e pasurive të prezantuar në PFV.

Rekomandimi B2

Ministri, duhet të siguroj se para përgatitjes së pasqyrave financiare të bëhet inventarizimi i gjithë pasurisë në kuadër të MFPT-së si dhe krahasimi i gjendjes së inventarizuar me gjendjen e regjistrave të pasurive në mënyrë që të bëhet prezantimi i saktë dhe i plotë i pasurive në PFV për vitin 2023.

Përgjigja e menaxhmentit të entitetit (Pajtohen)

Çështja C3 - Dobësi në regjistrat kontabël të pasurive kapitale

Gjetja

Sipas nenit 6, pikës 3 të Rregullores MF - Nr. 02/2013 për menaxhimin e pasurisë jo financiare në organizatat buxhetore, pasuria kapitale duhet të regjistrohet në SIMFK, ndërsa pasuria jo kapitale dhe stoqet duhet të regjistrohen në sistemin “e-pasuria”. Kurse neni 5 i të njëjtës rregullore e përcakton klasifikimin që duhet aplikuar për regjistrimin e pasurive.

Nga testimet dhe analizat e regjistrit të pasurive identifikuam se pasuritë e MFPT ishin të nënvlerësuara për 31,928€ (pasuritë të nënvlerësuara ishin për 42,228€ ndërsa të mbivlerësuara për 10,300€). Informatat detaje mund të shihen si në vijim:

- Dy pagesa në vlerë 42,228€ për "Rregullimi i kafazit, rampës furnizim dhe instalim të ashensorit në shtëpinë për persona të moshuar pa përkujdesje familjare në Prishtinë" nuk ishin regjistruar në SIMFK dhe si rezultat nuk ishin raportuar as në PFV; dhe

- Pagesa në vlerë 10,322€ për "Renovimin e zyreve të Inspektoriatit të Punës në Prishtinë, Gjilan, Ferizaj dhe Gjakovë" ishte regjistruar si pasuri në SIMFK edhe pse pagesa kishte të bënte me mirëmbajtje dhe si rezultat pasuritë janë mbivlerësuar për këtë vlerë në PFV.

Kjo kishte ndodhur si rezultat i neglizhencës në zbatimin e rregullores për menaxhimin e pasurive jo financiare nga zyrtarët përgjegjës.

Ndikimi

Mungesa e regjistrave të saktë dhe të plotë të pasurive dhe raportimi jo i duhur i tyre pamundëson një menaxhim dhe kontroll efektiv mbi pasuritë. Si rrjedhojë e këtyre mangësive, kemi nën nënvlerësim të pasurive duke rezultuar edhe në paraqitjen jo të drejtë të informatave të pasurive në PFV.

Rekomandimi C3

Ministri duhet të vendosë kontrolle efektive në menaxhimin dhe raportimin e pasurive në PFV dhe të siguroj përmes zyrtarëve përkatës se pasuritë evidentohen, klasifikohen dhe shpalosen duke i respektuar të gjitha procedurat e kërkuara me rregulloren e aplikueshme të pasurisë.

Përgjigja e menaxhmentit të entitetit (Pajtohen)

2.1.6 Detyrimet kontigjente

Pasqyra e detyrimeve kontigjente në fund të vitit 2022, ishte 2,346,891€.

Çështja A3 - Mbivlerësimi i detyrimeve kontigjente në PFV

Gjetja

Bazuar ne Rregulloren MF nr.01/2017 për Raportim Vjetor Financiar nga Organizatat Buxhetore (OB), OB-të mbajnë regjistra kontabël të saktë, të plotë, të azhurnuar dhe në harmoni me legjislacionin në fuqi, për të gjitha informatat financiare dhe informatat tjera jofinanciare.

Regjistri i detyrimeve kontigjente të MFPT-së ishte mbivlerësuar për vlerën 19,968€, për shkak se për lëndën e paraqitur si detyrim kontigjent, në janar të vitit 2022, Gjykata e Apelit kishte lëshuar aktvendim në favor të MFPT-së, ndërsa udhëri përmbarimor i kreditorit ishte refuzuar si i pabazuar. Rrjedhimisht kjo lëndë nuk përbënte më detyrim kontigjent për MFPT-në.

Kjo kishte ndodhur si pasojë e gabimit nga departamenti ligjor me rastin e përgatitjes së listës së detyrimeve kontigjente për përgatitjen e PFV-ve.

Ndikimi

Mos raportimi i saktë i detyrimeve kontigjente ka ndikuar në mbivlerësimin e detyrimeve kontigjente në PFV.

Rekomandimi A3

Ministri, duhet të siguroj një koordinim më të mirë në mes zyrës ligjore dhe asaj të financave me qëllim që regjistrat e detyrimeve kontigjente të mbahen të saktë dhe të azhurnuar me informatat e reja, në mënyrë që shënimet në PFV të prezantohen të sakta.

Përgjigja e menaxhmentit të entitetit (Pajtohen)

3 Informacion i përmbledhur për planifikimin dhe realizimin e buxhetit

Në këtë kapitull kemi prezantuar një informacion të përmbledhur për burimet e fondeve buxhetore, shpenzimin e fondeve dhe të hyrave të mbledhura, sipas kategorive ekonomike. Kjo është ilustruar përmes tabelave dhe grafikëve të mëposhtëm:

Tabela 4. Shpenzimet sipas burimeve të fondeve buxhetore (në €)

Përshkrimi	Buxheti fillestar	Buxheti final[5]	2022 Shpenzimet	2021 Shpenzimet	2020 Shpenzimet
Burimet e fondeve	**917,206,437**	**858,508,226**	**752,789,075**	**655,901,138**	**53,001,601**
Grante Qeveritare – Buxheti	823,138,337	786,132,733	752,437,041	654,946,981	30,498,463
Financimi përmes huamarrjes	18,798,100	18,881,946	253,858	743,969	100,000
Financimi përmes huamarrjes – klauzola e investimeve	54,270,000	52,947,403	0	0	21,410,000
Te hyrat nga AKP-ja	21,000,000	0	0	0	703,451
Donacionet vendore	0	2,380	0	0	0
Donacionet e jashtme	0	543,764	98,176	210,188	289,687

Buxheti final është më i ulët se buxheti fillestar për 58,698,211€. Kjo zbritje është rezultat i zvogëlimit të buxhetit përmes grantit qeveritar si dhe të hyrave nga AKP-ja.

Në vitin 2022 MFPT ka shpenzuar 88% të buxhetit final ose 752,789,075€, me një ulje 8% në krahasim me vitin 2021. Zbatimi i buxhetit nga financimi përmes huamarrjes dhe klauzoles së investimeve mbetet në një nivel të pakënaqshëm. Shpjegimet për pozicionin aktual janë detajuar më poshtë.

Tabela 5. Shpenzimet e fondeve sipas kategorive ekonomike (në €)

Përshkrimi	Buxheti fillestar	Buxheti final	2022 Shpenzimet	2021 Shpenzimet	2020 Shpenzimet
Shpenzimet e fondeve sipas kategorive ekonomike	**917,206,437**	**858,508,226**	**752,789,075**	**655,901,138**	**608,270,724**
Pagat dhe mëditjet	32,540,241	29,647,325	21,503,106	21,880,737	21,516,295
Mallrat dhe shërbimet	42,177,918	21,192,530	8,269,524	7,488,151	6,999,095
Komunalitë	1,129,952	980,277	470,088	460,137	461,210
Subvencionet dhe transferet	736,621,874	746,420,861	721,195,040	619,961,989	571,812,887
Investimet Kapitale	104,736,452	60,267,234	1,351,318	6,110,124	7,481,237

Shpjegimet për ndryshimet në kategoritë e buxhetit janë dhënë më poshtë:

- Buxheti final për paga dhe mëditje krahasur me buxhetin fillestar ishte zvogëluar për 2,892,916€ përmes vendimeve të Qeverisë. Realizimi i buxhetit final në këtë kategori ishte 73%. Niveli i ulët i shpenzimeve ishte ndikuar nga fakti që 7,474,019€ ishin të buxhetuara si kontingjenca/ të pashpenzuar kurse pjesa tjetër ishte si pasojë e mos mbulimit të 219 pozitave të lira (duke përjashtuar DK dhe ATK pozitat e të cilave janë trajtuar në raporte të veçanta të auditimit) sipas Ligjit të Buxhetit;

- Buxheti final për mallra dhe shërbime krahasuar me buxhetin fillestar ishte zvogëluar për 20,985,388€. Ndryshimet kanë ndodhur me vendime të Qeverisë, ku kishte zvogëlim për 21,417,891€ ndërsa përmes donacioneve kishte rritje prej 432,503€. Realizimi i buxhetit final në këtë kategori ishte 39%. Kjo si pasojë e mos realizimit të buxhetit nga huamarrja në vlerë 10,800,000€ të cilat nuk janë alokuar fare, si dhe mos realizimi i projekteve të planifikuara, siç janë: Mirëmbajtja/ avansimi /modernizimi i sistemit te pagave për të punësuarit publik (për arsye të mos hyrjes ne fuqi të Ligjit Nr. 06/L-111 Për Pagat në sektorin publik gjatë vitit 2022), mos implementimi i projektit Retingu Kreditor si dhe mjete të pashpenzuara për shkak të skadimit të kontratave në nivel Qeveritar. Po ashtu, tek Agjencia e Statistikave të Kosovës, buxheti i planifikuar për regjistrim të popullsisë, nuk ishte realizuar për shkak se regjistrimi ishte paraparë të mbahet në shtator 2022, por që me vendim të Qeverisë është përcaktuar të realizohet në shtator të vitit 2023;

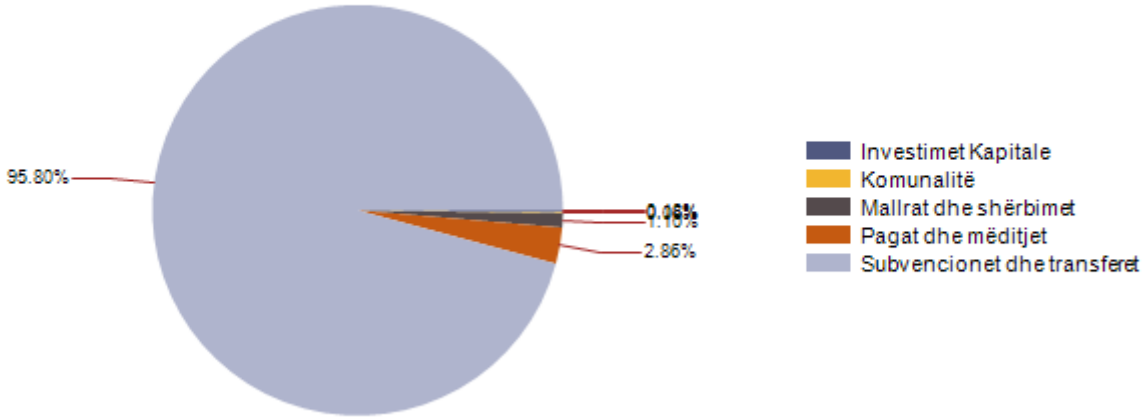
- Buxheti final për komunalitë krahasur me buxhetin fillestar ishte zvogëluar për 149,675€ përmes vendimeve të Qeverisë. Realizimi i buxhetit final në këtë kategori ishte 48%;

- Buxheti final për subvencione dhe transfere krahasuar me buxhetin fillestar ishte rritur për 9,798,987€ për Programin e Ringjalljes Ekonomike. Krahasuar me vitin e kaluar kemi një rritje të buxhetit dhe shpenzimeve të cilat lidhen me subvencionimin e lehonave të papunësuara, shtesat për fëmijë dhe subvencionimin e faturave për energji elektrike. Realizimi i buxhetit final në këtë kategori ishte 97%; dhe

- Buxheti final për investime kapitale krahasuar me buxhetin fillestar ishte zvogëluar për 44,469,218€. Ndryshimet kanë ndodhur me vendime të Qeverise kishte zvogëlim për 23,470,294€, vlera prej 21,000,000€ nga burimi I fondit “Te hyrat nga AKP” nuk janë alokuar fare si buxhet si dhe nga donacionet kishte rritje të buxhetit per 1,076€. Realizimi i buxhetit final në këtë kategori ishte vetëm 1,351,318€ apo 2.24%. Vlera prej 52,947,403€ nga burimi i fondit “Financimi përmes huamarrjes-klauzola e investimeve” nuk është shpenzuar fare si pasojë e mos ratifikimit të marrëveshjeve në Kuvend si dhe mos planifikimit të duhur nga MFPT.

  Nga Pakoja për Rimbëkëmbje Ekonomike, në kuadër të MFPT ishin shpenzuar 72,442,540€. Prej tyre 72,358,694€ në subvencione dhe transfere dhe 83,846€ në paga dhe shtesa.

Grafiku 1. Shpenzimet sipas kategorive ekonomike për vitin 2022

MFPT përfshirë Doganën dhe ATK-në për vitin 2022 ka realizuar të hyra neto në vlerë 2,188,772,551€. Ndërsa vetëm MFPT me njësitë tjera ka realizuar 785,364€. Ato kanë të bëjnë me gjobat ndaj institucioneve financiare dhe gjoba tjera, si dhe të hyrat nga licencimi i aktiviteteve individuale dhe shërbimeve profesionale.

Çështjet që i përkasin të hyrave të grumbulluara nga DK dhe ATK nuk ishin pjesë e këtij auditimi. Ato janë trajtuar në raporte të veçanta të auditimit.

Tabela 6. Të hyrat (në €)

Agjencitë / Departamenti	Të hyrat bruto	Kthimet	Të hyrat neto 2022	Të hyrat neto 2021	Të hyrat neto 2020
Totali i të hyrave	**2,255,841,360**	**-67,068,808**	**2,188,772,551**	**1,916,951,787**	**1,487,387,624**
Administrata tatimore e Kosoves	723,863,985	-64,671,040	659,192,945	541,632,809	435,695,779
Dogana e Kosoves	1,531,192,011	-2,397,769	1,528,794,242	1,373,862,694	1,050,869,892
Njësia e Inteligjencës Financiare	19,633	0	19,633	610,000	330,000
ADMINISTRATA THESARI I KOSOVËS	43,125	0	43,125	35,000	67,590
KËSHILLI I PËRGJITHSHËM I SHËRBIMEVE SOCIALE	3,030	0	3,030	6,116	1,126
SHËRBIMET E PUNËSIMIT	35,970	0	35,970	27,680	6,260
INSPEKTORIATI I PUNËS	587,018	0	587,018	732,026	321,524
ADMINISTRATA QENDRORE - MF	96,588	0	96,588	45,462	94,253
AGJENCIA QENDRORE E PROKURIMIT	0	0	0	0	1,200

4 Progresi në zbatimin e rekomandimeve

Raporti i auditimit për PFV-të të vitit 2021 të MFPT ka rezultuar në 8 rekomandime. MFPT kishte përgatitur një Plan Veprimi ku paraqitet mënyra se si do t'i zbatoj rekomandimet e dhëna.

Deri në fund të auditimit tonë për vitin 2022, dy rekomandime janë zbatuar, tre ishin në proces, dy nuk janë zbatuar ende dhe një nuk është i aplikueshëm më, siç është paraqitur në Grafikun 2-të.

Për një përshkrim më të plotë të rekomandimeve dhe mënyrën se si janë trajtuar ato, shihni në Tabelën 7 (ose Tabelën e rekomandimeve).

Grafiku 2. Progresi në zbatimin e rekomandimeve të vitit paraprak

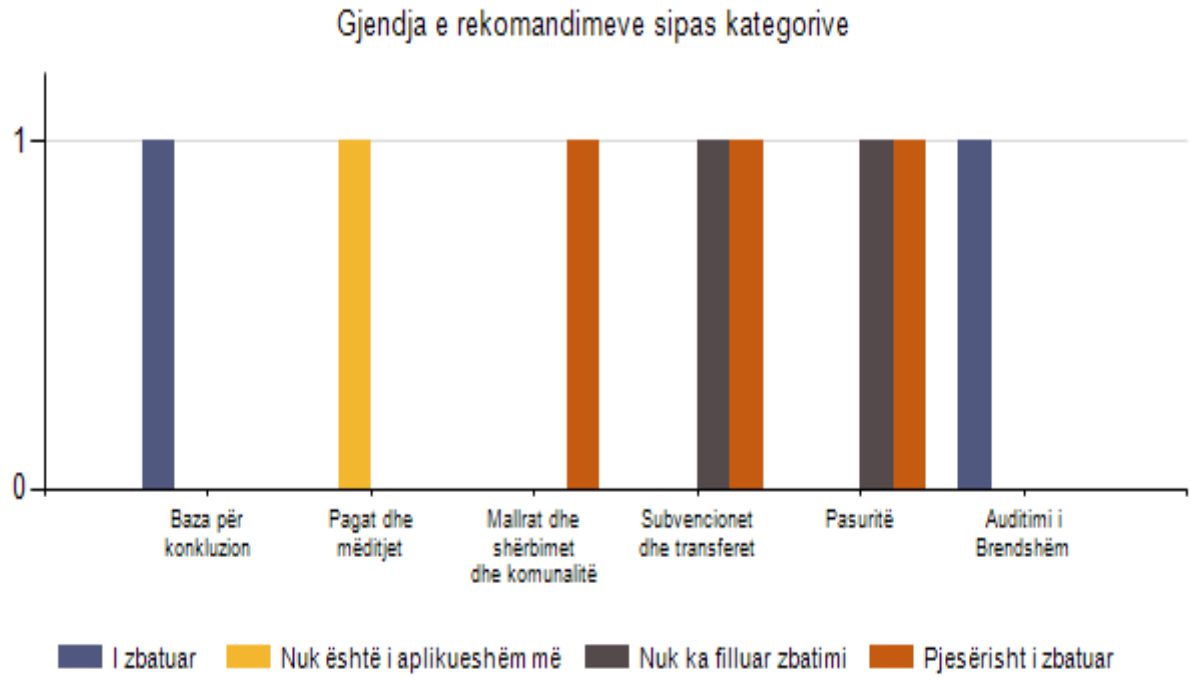

Tabela 7 Përmbledhja e rekomandimeve të vitit paraprak

Nr	Fusha e Auditimit	Rekomandimet e vitit 2021	Veprimet e ndërmarra	Statusi
1.	Baza për konkluzion	Ministri, duhet të siguroj vendosjen e kontrolleve efektive në pranimin e faturave dhe procedimin e tyre për pagesë brenda afatit ligjor. Më tutje, çdo obligim i papaguar duhet të raportohet në mënyrë të rregullt në raportet mujore në Thesar, deri në kryerjen e pagesës.	Gjatë vitit 2022 pagesat janë paguar brenda afatit ligjor si dhe obligimet janë raportuar në mënyrë të rregullt në Thesar.	I zbatuar
2.	Pagat dhe mëditjet	Ministri duhet të sigurojë zgjidhjen e rastit për pozitën e lartëcekur sipas kërkesave ligjore, dhe të siguroj se çdo pagesë bëhet në përputhje me aktemërim (kontratë) valide.	Divizioni në të cilin ka qenë i angazhuar zyrtari ka kaluar në një ministri tjetër.	Nuk është i aplikueshëm më
3.	Mallrat dhe shërbimet dhe komunalitë	Ministri, duhet të siguroj përmes menaxherit të financave vazhdimin e ndërmarrjes së veprimeve konkrete për mbylljen e tërësishme të avanseve të hapura edhe për pjesën e ish MPMS-së.	Menaxhmenti kishte ndërmarrë masa duke mbyllur të gjitha avanset e hapura për pjesën e ish MF-së, ndërsa për pjesën e ish MPMS-së vazhdojnë të mbeten të hapura.	Pjesërisht i zbatuar
4.	Subvencionet dhe transferet	Ministri duhet të analizojë në hollësi çështjen e pagesave më sipër dhe të shqyrtoj mundësitë për kthimin e tyre nga shfrytëzuesit në llogarinë e buxhetit. Gjithashtu duhet të siguroj forcimin e kontrolleve të brendshme përmes komunikimit në kohë reale në mes të regjistrave me regjistrin civil, të bëj krahasime sistematike të listave të përfituesve me informatat e marra nga ATK dhe regjistrit civil, si dhe të krijoj një komunikim më efektiv ndërmjet data bazave të skemave pensionale.	Kjo kategori e skemave pensionale krahasuar me vitin paraprak ka një progres të theksuar pasi vlera e pagesave të parregullta ka rënë për 548,929€.	Pjesërisht i zbatuar
5.	Subvencionet dhe transferet	Ministri duhet të inicojë procedurat për të bërë interpretim dhe vlerësim të pajtueshmërisë së dispozitave ligjore në lidhje me pensionet e dyfishta.	Menaxhmenti nuk kishte marrë veprime lidhur me implementimin e këtij rekomandimi. Edhe këtë vit ka pagesa për pensione të dyfishta.	Nuk ka filluar zbatimi
6.	Pasuritë	Ministri, duhet të siguroj se para përgatitjes së pasqyrave financiare të bëhet inventarizimi i gjithë pasurisë në kuadër të MFPT-së si dhe krahasimi i gjendjes së inventarizuar me gjendjen e regjistrave të pasurive në mënyrë që të bëhet prezantimi i saktë dhe i plotë i pasurive në PFV për vitin 2022.	Menaxhmenti nuk kishte bërë përpjekje në sigurimin e kontrolleve efektive në fushën e pasurisë pasi që kemi hasur çështje të njejta.	Nuk ka filluar zbatimi
7.	Pasuritë	Ministri duhet të vendosë kontrolle efektive në menaxhimin dhe raportimin e pasurive në PFV dhe të siguroj përmes zyrtarëve përkatës se pasuritë evidentohen, klasifikohen dhe shpalosen duke i respektuar të gjitha procedurat e kërkuara me rregulloren e aplikueshme të pasurisë. Më	Edhe këtë vit kemi hasur në dobësi në menaxhimin e pasurisë megjithatë krahasuar me vitin e kaluar ka progres nga ana e ministrisë.	Pjesërisht i zbatuar

		tutje në rastet kur nuk aplikohet zhvlerësimi nga e-pasuria, kjo duhet të shpaloset në PFV.		
8.	Auditimi i Brendshëm	Ministri duhet të ndërmerr masa dhe të siguroj se Komiteti i Auditimit funksionon në mënyrë të plotë duke ofruar mbështetje dhe shqyrtim të të gjitha raporteve të realizuara nga departamentet e NjAB në kuadër të Ministrisë.	Komiteti i auditimit ka funksionuar në mënyrë të plotë dhe ka shqyrtuar raportet e NjAB.	I zbatuar

Vlora Spanca, Auditore e Përgjithshme

Emine Fazliu, Ndihmëse e Auditorit të Përgjithshëm

Faruk Rrahmani, Drejtor i Auditimit

Alban Beka, Udhëheqës i ekipit

Veton Misiri, Anëtar i ekipit

Erëmira Bytyqi - Pllana, Anëtare e ekipit

Shtojca I: Letër konfirmimi

REPUBLIKA E KOSOVËS/REPUBLIKA KOSOVA/REPUBLIC OF KOSOVO
Qeveria e Kosovës / Vlada Kosova / Government of Kosova
Ministria e Financave / Ministarstvo za Finansije
Ministry of Finance
Arkiva - Arhiva - Archive
Njësia Org. Org. Jedin. Org. Unit 01/600 Nr. Prot. Br. Prot. Prot. No: 1027/2023
Nr. i faqeve Broj stranica No. pages: 8 Data Datum Date: 15.05.2023
Dorëzuar PRISHTINË/A

REPUBLIKA E KOSOVËS-REPUBLIKA KOSOVA-REPUBLIC OF KOSOVO
ZYRA KOMBËTARE E AUDITIMIT
NACIONALNA KANCELARIJA REVIZIJE / NATIONAL AUDIT OFFICE
DATE PRANUAR-DOBIJEN-RECEIVED:
DATE RECEIVED-SUBMITTED:

Njësia Org. Org. Jedin. Org. Unit	Shif.klasif. Klasif. Kod Class. Code	Nr. Prot. Br. Prot. Prot. No.	Nr.i faqeve Br. Stranica No. Pages
03	47	708	9

Republika e Kosovës
Republika Kosova - Republic of Kosovo
Qeveria –Vlada – Government

Ministria e Financave, Punës dhe Transfereve – Ministarsvo za Finansije, Rada i Transfera – Ministry of Finance, Labour and Transfers

Prishtinë, 15 Maj 2023

LETËR E KONFIRMIMIT

Për pajtueshmërinë me gjetjet e Auditorit të Përgjithshëm për vitin 2022 dhe për zbatimin e rekomandimeve

Për: Zyrën e Kombëtare të Auditimit

Të nderuar,

Përmes kësaj shkrese konfirmoj se:

- kam pranuar draft raportin e Zyrës Kombëtare të Auditimit për auditimin e Pasqyrave Financiare të **Ministrisë së Financave, Punës dhe Transfereve** për vitin 2022 (në tekstin e mëtejmë "Raporti");
- pajtohem me gjetjet dhe rekomandimet dhe nuk kam ndonjë koment për përmbajtjen e Raportit;
- brenda 30 ditëve nga pranimi i raportit final, do t'ju dorëzoj një plan të veprimit për zbatimin e rekomandimeve, i cili do të përfshijë afatet kohore dhe stafin përgjegjës për zbatimin e tyre.

REPUBLIKA E KOSOVËS · REPUBLIKA KOSOVA · REPUBLIC OF KOSOVO · MINISTRIA E FINANCAVE · MINISTARSTVO FINANSIJE · MINISTRY OF FINANCE · PRISHTINË/A

Hekuran Murati

Ministër i Ministrisë së Financave, Punës dhe Transferve

Shtojca II: Shpjegim lidhur me llojet e të ndryshme të opinioneve të aplikuara nga ZKA dhe pjesëve të tjera të Raportit të Auditimit

Raporti i auditorit për pasqyrat financiare[6] duhet të përmbajë një opinion për pasqyrat financiare, bazuar në përfundimet e nxjerra nga dëshmitë e marra gjatë auditimit. Kur auditimi kryhet për të vlerësuar gjithashtu përputhjen me legjislacionin dhe rregulloret e tjera, auditorët kanë një përgjegjësi shtesë për të raportuar për pajtueshmërinë me autoritetet[7], duke rezultuar me konkluzion mbi pajtueshmërinë.

Për të arritur në përfundimin se një opinion mbi pasqyrat financiare është i modifikuar ose i pa modifikuar, një auditor duhet të sigurohet që rezultatet e auditimit përfshijnë, apo jo, keq-deklarim(e) material(e) ose të përhapur(a), apo të tillë(a) të mundshëm(me), të supozuar në rast kufizimi të fushëveprimit.

Keq-deklarimi është një ndryshim mes shumës së raportuar, klasifikimit, prezantimit ose zbulimit të një zëri të pasqyrës financiare dhe sasisë, klasifikimit, prezantimit ose zbulimit që kërkohet që zëri të jetë në përputhje me kornizën e raportimit financiar në fuqi. Keq-deklarimet mund të vijnë nga gabimi ose mashtrimi.

(shkëputur nga SNISA 200)

Forma e opinionit

Opinioni i pa-modifikuar

Formulohet kur nuk janë zbuluar keq-deklarime ose mos-pajtueshmëri; kur janë zbuluar keq-deklarime ose mos-pajtueshmëri, qoftë një i vetëm apo një grumbull, por që nuk është i barabartë me ose nuk e tejkalon nivelin e materialitetit për pasqyrat financiare si tërësi; ose kur keq-deklarimi(et) dhe/ose mos-pajtueshmëria e zbuluar brenda një klase të caktuar transaksionesh nuk është e barabartë me ose e tejkalon nivelin e materialitetit më të ulët të vendosur për këtë klasë të transaksioneve. Formulohet gjithashtu nëse nuk ka kufizim të fushëveprimit ose kur kufizimi i fushëveprimit nuk mund të shpie në shmangie të keq-deklarimit(eve) material(e) dhe/ose mos-pajtueshmërisë(ve).

Kufizimi i fushëveprimit ndodh kur një auditor nuk është në gjendje të marrë dëshmi të mjaftueshme auditimi për të arritur në përfundimin se pasqyrat financiare në tërësi nuk përmbajnë keq-deklarime materiale.

Auditori duhet të japë **opinion të pa-modifikuar** nëse arrin në përfundimin se pasqyrat financiare janë përgatitur, në të gjitha aspektet materiale, në pajtim me kornizën e zbatueshme financiare.

Modifikimi i opinionit në raportin e auditorit

Auditori duhet të modifikojë opinionin në raportin e auditorit nëse konstatohet se, bazuar në dëshmitë e marra nga auditimi, pasqyrat financiare në tërësi nuk përmbajnë keq-deklarime materiale dhe/ose mos-pajtueshmëri, ose nuk është në gjendje të sigurojë prova të mjaftueshme të auditimit për të arritur në përfundimin se pasqyrat financiare në tërësi nuk përmbajnë keq-deklarime materiale dhe/ose mos-pajtueshmëri.

Opinioni i modifikuar mund të jetë:

- I kualifikuar,
- I kundërt, ose
- Mohim opinioni

Opinioni i kualifikuar

Formulohet kur janë zbuluar keq-deklarime dhe/ose mos-pajtueshmëri, qoftë një i vetëm apo një grumbull, që janë të barabartë me ose e tejkalojnë nivelin e materialitetit për pasqyrat financiare si tërësi; ose kur keq-deklarimi dhe/ose mos-pajtueshmëria e zbuluar brenda një klase të caktuar transaksionesh është i barabartë me ose tejkalon nivelin e materialitetit më të ulët të vendosur për këtë klasë të transaksioneve. Formulohet gjithashtu nëse ka kufizim të fushëveprimit, i cili mund të mos shpie në shmangie të keq-deklarimit(eve) material(e).

Opinion i kundërt

Formulohet kur janë zbuluar keq-deklarime dhe/ose mos-pajtueshmëri, qoftë një i vetëm apo një grumbull, që tejkalon në mënyrë të përhapur nivelin e materialitetit për pasqyrat financiare si tërësi; ose kur keq-deklarimet dhe/ose mos-pajtueshmëritë e zbuluara brenda një klase të caktuar transaksionesh e tejkalojnë në mënyrë të përhapur nivelin e materialitetit më të ulët të vendosur për këtë klasë të transaksioneve.

“E përhapur” është term që përdoret, në kontekstin e keq-deklarimeve dhe/ose mos-pajtueshmërive, për të përshkruar efektet e keq-deklarimeve dhe/ose mos-pajtueshmërisë në pasqyrat financiare; ose efektet e mundshme në pasqyrat financiare të keq-deklarimeve dhe/ose mos-pajtueshmërisë, nëse ka të tilla, që nuk zbulohen për shkak të pamundësisë për të marrë dëshmi të mjaftueshme e të duhura të auditimit. Efektet e përhapura në pasqyrat financiare janë ato që, sipas gjykimit të auditorit:

a) Nuk kufizohen vetëm në elemente, llogari ose zëra të veçantë të pasqyrave financave;

b) Por nëse kufizohen si të tilla, përfaqësojnë ose mund të përfaqësojnë një pjesë të konsiderueshme të pasqyrave financiare; ose

c) Për sa i përket shpalosjeve, janë thelbësore që përdoruesit të kuptojnë pasqyrat financiare.

Mohim i opinionit

Formulohet kur kufizimi i fushëveprimit, d.m.th. kur pamundësia për të siguruar prova të mjaftueshme të përshtatshme të auditimit, është i natyrës materiale dhe pervazive.

Paragrafët e Theksimit të Çështjes dhe paragrafët e Çështjeve të Tjera në raportin e auditorit

Nëse auditori e konsideron të nevojshme të tërheqë vëmendjen e përdoruesve në një çështje të paraqitur ose shpalosur në pasqyrat financiare, e cila është sa e rëndësishme aq edhe thelbësore që ata të kuptojnë pasqyrat financiare, por ka dëshmi të mjaftueshme e të përshtatshme se çështja nuk përmban keq-deklarime materiale në pasqyrat financiare, auditori duhet të përfshijë paragrafin e Theksimit të çështjes në raportin e tij. Paragrafi për Theksimin e Çështjes duhet t'i referohet vetëm informacionit të paraqitur ose shpalosur në pasqyrat financiare.

Paragrafi i theksimit të çështjes duhet:

- të përfshihet menjëherë pas opinionit;
- të ketë titullin ‘theksim i çështjes’ ose ndonjë titull tjetër të përshtatshëm;
- të përmbajë një referencë të qartë ndaj çështjes që theksohet dhe të tregojë se në ç’pjesë të pasqyrave financiare mund të gjenden shpalosjet relevante që e përshkruajnë plotësisht çështjen; dhe
- të tregojë se opinioni i auditimit nuk është modifikuar për sa i përket çështjes të theksuar.

Nëse auditori e konsideron të nevojshme të komunikojë një çështje, përveç atyre që janë paraqitur ose shpalosur në pasqyrat financiare, e cila, në gjykimin e auditorit, është e rëndësishme për përdoruesit në mënyrë që të kuptojnë auditimin, përgjegjësitë e auditorit apo raportin e auditimit, dhe me kusht që kjo nuk është e ndaluar me ligj ose rregullore, duhet të përpilohet një paragraf me titullin "Çështje të tjetra", apo ndonjë titull tjetër të përshtatshëm. Ky paragraf duhet të paraqitet menjëherë pas opinionit dhe pas çdo paragrafi të Theksimit të çështjes.

Shënimet fundore

[1] Pajtueshmëria me autoritetet – pajtueshmëria me të gjitha ligjet, rregullat, rregulloret, standardet dhe praktikat e mira relevante në sektorin publik

[2] Raportet tjera janë kërkesë e nenit 8 të së Rregullores 01/2017 për Raportim Vjetor Financiar

[3] Kolektivisht të referuara si pajtueshmëri me autoritetet

[4] Çështja A dhe Rekomandimi A - nënkupton çështjet dhe rekomandimet e reja
Çështja B dhe Rekomandimi B - nënkupton çështjet dhe rekomandimet e përsëritura
Çështja C dhe Rekomandimi C- nënkupton çështjet dhe rekomandimet pjesërisht të përsëritura.

[5] Buxheti Final – buxheti i aprovuar nga Kuvendi i përshtatur më pas nga Ministria e Financave

[6] Pasqyrat financiare në sektorin publik përfshijnë po ashtu edhe pasqyrën(at) e ekzekutimit të buxhetit

[7] Pajtueshmëria me autoritetet: pajtueshmëria me ligjet, rregulloret, standardet, apo praktikat e mira.